

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorok, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, ali v Mariboru s posiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četiristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. štev. 220.

Opravnistvo, na ktero naj se blagovolijo posiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Kranjskim Slovencem, pred volitvami.

Iz Štirskega. [Izv. dop.]

Pri bodočih volitvah ste tudi Vi, naši slovenski predboritelji, korenjaki slovenski na Kranjskem, poklicani svojo politično mnenje izreči:

Ali ste za mir in spravo vseh narodov Avstrijskih, — ali za nemško-magjarsko gospodstvo?

Ali ste za pravico in svobodo vseh narodov — ali se podvržete nemški in magjarski nadvladi?

Ali ste voljni biti in ostati Slovenci — ali pa narodnost svojo zatajiti in prodati?

Ali ste za obstanek in mirno razvitje narodom pravične Avstrije — ali za mednarodno borbo in tlačenje?

Ali ste zato, da postane in ostane Avstrija poroštvo in posrednica evropskega mira — ali da se razruši po narodnih borbah in se razlije krvava plemenska vojska po celi Evropi?

Na ta vprašanja boste tudi Vi odgovorili, kadar volite poslanec v deželnem zboru, zato Vaše volitve spremljamo z napetim opazovanjem, a s polnim zaupanjem.

Prejšnji minister Hohenwart je imel spravo med avstrijskimi narodi malo da ne že dognano, vsi narodi, med njimi tudi Nemci so njegove namenbe z navdušenjem pozdravili. Ali krivična osoda, človeška zaslepljenost in zloba je Hohenwartove namene podrila, — zopet rožlja nemčevalna lažustava ter Vas skuša, ali bi bi se tudi Vi hoteli izneveriti svojim slovenskim poslancem, ki so že v dveh adresah zahtevali federalistično Avstrijo, to je pravice vseh narodov, in v nji zedinjeno Slovenijo t. j. življenje vseh Slovencev.

Ali se Vi, slovenski predboritelji na Kranjskem uklonite takim poskušnjam, se daste iznoveriti svojim slovenskim poslancem. Jeli mogoče misliti, da postanete Vi, najizobraženiji del Slovenskega sebi lastna šiba in orodje germanizatorjev?

Ne, in nikdar ne! Ampak Vi ne pozabite, da je Vaša dežela domačija Vodnika, Preširna,

Tomana in vseh onih slavnih mož, s katerimi se diči in ponaša vsa Slovenija in ves slovanski svet. Vi ste se narodnosti svoje zavedeli že ob Napoleonu I., ste stali za Slovenijo že v burnem letu 1848, in stali na čelu vseh Slovencev kot naša srednja in srčna moč, odkar se je znova ustavno življenje razširilo. Zato smo trdnega upanja, da se naval nasprotnikov na Vaši politični neomahljivosti odbije, Vam na neomejeno čast, nasprotnikom v posmeh in sramoto.

Na dan volitve se Vi, slovenski predboritelji, borite se ne le za se, ampak tudi za nas Slovence na Štirskem, Koroškem in indi, ker so nam v deželnih zborih po tujinskih večinah roke zvezane in malo da ne tudi usta zamašena.

Ne pozabite tedaj tudi nas ne, saj veste da smo bratje slovenski, ene krv, enega jezika, ene zemlje, ki nas je podjarmajoča sila razdrobila, da bi nas leži nadvladala.

Mislite pa tudi pri volitvah na brate Čehe in Hrvate, ki želijo, da bi se vsem slovanskim narodom v Avstriji pravica podelila, da bi se spravili vsi Slovani iz vražjega jarma robskega na vvišeno mesto človeške in narodne svobode in pravice.

Mislite tudi na one pravične Nemce, ki sprevidajo, da ni prav če narod narod sovraži in tlači, ki spozna, da se je Slovanom dozdaj sila in krvica od Nemcov in Magjarov godila, in nam prav po krščanskem prožijo bratovska roko v spravo in mir. Vsaj le tako je mogoče Avstrijo rešiti ni če Avstrijo ohranimo in se svet v nji navadi pravice proti vsaki narodnosti, onda je upati, da se Evropa umiri, da orožje položi, da se veseli omike in čednosti, a ne vojsk in krovprelivanja.

Zmislite pa pri volitvah tudi našega svetlega cesarja, ki sam želi mir napraviti med narodi svojimi in je že od leta 1848 štirikrat imel take svetovalec, ki so delali na spravo med narodi. Še zadnjič 12. sept. t. l. je zopet v reškriptu na Češki deželni zbor obljubil českemu kraljestvu naše gluhе ošesa vdara, zatiranja in zasramovanja nam ni bilo konca ne kraja.

Ta danica je nam po tisučletnim mraku na slovenskemu obnebju zopet priblisketala, ona nam bode vodja na nevarnim morju naše prihodnosti nanjo bomo v burjah in nevihtah pazili z zaupnim očesom.

Pa poreklo naši protivniki; „Kako so Slavjani ošabni postali?“

Mi pa jim budem odgovor dali: Ošabnosti naše serce ni nigdar poznalo, Bogu smo čast, Cesaru zvestobo, vsem ljudem ljubezen skazali, in v svoji prostosti smo hotli ptujim narodom popred, ko sami sebi zadovoljiti, misleč, de zato nam bode povračilo ljubezen. Ali ta zmota bi nas kmalo pod črno zemljico spravila, hirali smo pri kruhu, kteriga so nam ljute mačeha vmesile, žejo smo si iz mlak gasili, ne poslušajoč, kako šumljanje bistrica slavijanskiga vira na naše gluhe ošesa vdara, zatiranja in zasramovanja nam ni bilo konca ne kraja.

Zdaj pa čemo novo poslopje sozidati za našo preljubljeno mater, ktera se je po dolgimu ptujevanju k nam soper vernila, de bode spoljeno staro prerokovanje:

„Slava bode zopet naša,

darjem vstajajo zopet in zopet svetovalci, ki blago dejne želje vladarjeve uničijo. Če so se ministri od 1. 1848 trinajstkrat menili, ste ostali Vi vedno zvest in staleni in zavedeni narod slovenski, ki svoje dolžnosti in svoje pravice, a ne bode menili svojega prepričanja, kakor mala deklica spremembla svoje igrače.

Zato volite dne 12. in 14. kakor možje, in stražniki slovenski enoglasno svoje prešnje slovenske poslance, ki zagovarjajo zedinjeno Slovenijo in federalistično ustavo Avstrije, da Vas Bog živi in okrepi!

Naši nemškutarji in kmetje.

Zanimljivo in za naš narod jako podučljivo je, kako nemškutarji in med nami naseljeni Nemci, kteri bi radi pri nas gospodarstvo imeli o slovenskih kmetih govore, kadar so „entre nous“ t. j. sami med seboj. To je nam zopet pokazal zadnji shod ljubljanskih nemškutarjev 1. decembra, posebno pa govor vodnika kranjskih nemškutarjev ali „liberalcev“ — zloslovečega gospoda Dežmana.

Kadar ti nemškutarji, molilci pruske velikosti, ali kakor si po krivem ime načevljejo „liberalci“ pred kmete pridejo ob času volitev, tačas so sama prijaznost in nosijo medena usta za kmeta in njegovo dobro. Tačas ga strašijo, da bode desetina in tlaka, ktera je nam Nemeč nalagal, od nas zopet vpeljana, tačas mu dopovedujejo, da samo oni skrbe za njegovo svobodo in njegov posvetni in dušni blagor.

Ali kadar so med seboj, tačas govore samo o kmetu bedaku, neotesancu, pobijalcu, surovežu itd. itd.

Kranjski nemškutarji so se 1. decembra v Ljubljani sešli, da bi se pogovorili, kako bi kranjsko ljudstvo zapeljali, da bi tiste može za poslance volilo, ktere bodo oni priporočili. Ali Dežman jih je tako priporočal, da je cel slovenski narod, posebno pa kmete na Kranjskem tako nesramno grdi, in v skledo pljuval, iz ktere bi sam

Listek.

Slava Slavjanam!

(Spisal Karl Dežman, voditelj kranjskih nemškutarjev. *)

Ali zamoremo lepšiga vošila našim slavjanским bratam in sestrar poslati?

Slava Slavjanam! naj bode v prihodnji naše pozdravljenje! —

O sladke besedi! Naj se glasite po gorah in dolinah iz ust ovčarja in prostiga kmeta, po mestih, trgih in gradovih, pri zborih in veselicah, slavjanske matere naj vaju detičam v zibelki prenevajo, slavjanske device naj z vama junake pri ločitvi poslové, in vsaki izmed nas naj se tako obnaša, de se bode po besedih in djanjih skazala: Slava Slavjanam! —

*) Ker je gosp. Dežman v zadnjem shodu konstitucionalnega društva hudoval se na Prago, od koder baje mi narodnjaki parolo dobivamo, in na to, da naše časopisje njegovo čedo tujece imenuje, in ob enem tožil, da mi narodnjaki nismo konsekventni — prinašamo od besede do besede njegov članek, ki ga je pisal in s svojo signaturo tiskati dal leta 1849 v „Sloveniju“.

Ki nam dala je ime.“

Pa bodo nas vprašali: Odkod ste tako slavo zadoobili?

Mi pa bomo v razsojo tega poklicali „ponosno Kliono grekinjo“, de nam razgrne gledišče slavjanskiga dlana in uma. Tode slavnih časov, v katerih „naša žarila je kri od ledniga Balta do Jadre“ nočemo našim obrekovanjem zopet iz vekov temnote pred oči peljati, kir morajo že pred tem, kar smo včeraj in pred včerajšnjim dopernesli obmolkniti.

Staro mesto se mi prikaže s tabori okinčano, za njegovim ozidjem rumena zarja igra, iz visokih zvonikov milo zvonjenje k zornici slavjanstva vabi. Snidilo se je romarjev od severa, juga, od istoka in od zapada. To je gotovo staroslavna Praga! med razpočlimi meglami zagledam nagle valove Veltave, ki nosijo ladije napeljene z mladenči in dekliči k veselim sejmu. O zlata Praga! tako si Ti, svojiga poklica nigdar zabilši, po preroški pomembi svojiga imena Prag postala čez kateriga je prerojen slavjanski duh zopet v beli svet stopil. V tvojemu oserju je bila zakopana vejica staroslavjanske lipe, zadno znamenj:

rad jedel, — kakor da bi ne bil nikdar sam rojen Slovenec.

V svojem govoru, kakor ga njegov nemški list „Tagblatt“ samo po vrhu prinaša (torej so najdebeleje psovke najbrž v konstitucionalnem društvu nezapisane ostale), pripoveduje Dežman, kar je tolkokrat prežvekoval, da ima kranjsko ljudstvo največ hudo delnikov, da se postave ne spoštujejo, da se vedno pretepljejo, da je greh v očeh nemškutarskih ako kmečki fantje pravijo: „mi smo mi“, da narodnjaki bude „kmečko prevzetnost“ itd.

Da „kmečka prevzetnost“ — to je kar nemškutaria nabolj v oči bode. Od tistega časa, kar so Nemci prišli med naš slovenski narod, gradove sezidali in gospodarstvo čez nas dobili, hoteli so samo pokornega, ponižnega, služečega kmeta. Zdaj dobro vedo, da kadar bode kmet tako „prevzeten“, da bode tudi sam upal si misliti, da se ne bode več dal od Nemcev in tistih, ki so se njemu zapisali, za vrv voditi, kamor hočejo — tačas bode z njihovim gospodarstvom ven. Zato zabavljanje na kmečko prevzetost.

Čudno pa je, da se Dežman ravno zdaj spravi režati na kmetstvo. Gotovo hoče s tem razdvojiti meščane od kmetov, in misli, naj se v kmečkih okrajih razrušena nemškutaria v mestih utabori; in da Slovenstvo po deželi ne seže tudi v mesta in trge, treba je mesta in trge v sovraštvo do kmetstva spraviti. To je Dežmanov račun.

Ali upati je, da naša mesta Dežmanovega ščuvanja ne bodo poslušala, dobro vedoč, da ves blagor dežele je v edinstvo stanov in krajev, in da nemškutarji hočejo in kurijo razpor med nami samo za „pruskega kralja.“ —

Politično društvo „Soča“.

Iz Goriškega. 4. decemb. [Izv. dop.] (Občni zbor „Soča“ 30. novembra.) Tudi na odloženi 30. dan p. m. smo imeli zopet neugodno vreme, da ni bilo mogoče, — ali vsaj tako lahko ne — oddaljenim družbenikom k zborovanju priti. Ker se je pa še nadpostavno število sešlo, zborovalo se je vendar. Veselilo nas je videti neke nove ude mlade duhovne narodnjake, ki so prvikrat k zboru prišli. Ravno tako nas je veselilo prvikrat zagledati v zboru veleučenega mladega zdravnika dr. Al. Rafaela Rojca, ki je preteklo leto vse štiri stroke zdravilskih vednosti na graškem vseučilišči dovršil. On je menda med zdravniki na Goriškem edini družbenik „Soča“, in istiniti rodoljub.

V zadnjem času je namreč zopet nekoliko novih udov, posebno narodnih duhovnikov k „Soči“ pristopilo, kajti naša vrla mlada duhovščina je po večini tudi v dejanji narodna, in mlad rodoljuben narastaj vsacega stanu je naša nada do boljše bodočnosti.

naše nekdanje edinosti, lepo se ti je v sercu vkorinila, čez noč je obzelenela, in košata, visoko-vrhna, medunosna lipa postala; zdaj krog nje čeblice vseh slavenskih krajev rojete, zdaj pod njo slavjanske Vile kolo vodijo, in prisego storé, si v večni zavezi pomagati, nej se klic na pomoč zaslisi od Tat, od Balkana od Velebiča ali od slovenskih goric. Ne vem al se čem bolj čuditi lepoti naše lip, al mogočnosti njeniga čuvaja. Oroslan orjaških udov nam čuva naš zaklad, zdramši se je sterl stare verige, zdaj v polnemu čutju svoje višoke službe grivo strese, in

„Čuli v radosti smo rujoveti českiga leva.“ —

Zdaj se mi prikažejo snežne kopice visocih gor. Tam zaklikne na skali orel tatranski, polomljene so mu perute, smrtne rane do srca skopane. On pak spomnivši se stare kreposti hoče zleteti; pa rudeča kervca mu iz ljutih ran začne prikapljat, in slovaška vila ga miri in tolaži, njemu rane zaceluje, in ž njim jade jadikuje. Kar se zaslisi krup, truma mož se približa, sablje, kose, orožja v mraku blisketajo. To je črna vojska, maševavka stoletnih krivic. In junak pred njo,

Kar se pa zborovanja samega tiče, Vam ne morem na tanko opisati, ker pisanih dotednih sporočil nimam pri rokah; pa saj jih bode „Soča“ v prihodnjem listu natanjeneje priobčila. O prvej točki „Delovanje gor. slov. poslancev v poslednji sesiji dež. zbora“ je poročal v imenu odborovega odseka g. Dolenc urednik „Soča“, džanske dokaze navajajo, kako je naših šest pravih slovenskega naroda zastopnikov: gg. dr. Abram; dr. Žigon, dr. Lavrič, Pagliaruzzi, Doljak in Faganel, pogumno naše pravice vsestransko branili proti nam krivičnim laškim „signorom deputatom“, in da je g. dr. Abram rajše tajniško službo izgubil, kot svojemu zatiranemu narodu nezvest postal, kar pričuje o njegovem trdnem značaji. Tem se je tudi zahvala od nazočih družbenikov z klicem: „Slava jim!“ izrekla. Gg. Černetu, Polaju, Gorjupu in Winklerju pa ne, ker niso hodili z omenjenimi 6 poslanci, in večidel samo nam protivno vladajo zastopali. O 2. točki: „o namenjeni premembri družbenih pravil“, je pa poročal drugi odborov odsekovec g. Klavžar, pripovedovaje, kako se je v tej zadevi odborov odsek (gg. Dolenc, Klavžar, Vales) v ta namen v pismene in ustnene, dogovore spustil z razumnimi in veljavnimi družbeniki. Kar se tiče nasveta in dodatka: da naj se v pravilih določno izreče, da društvo stoji na katoliških ali verskih tleh, je mnenje odbora, da tega dodatka ni pri nas skoraj treba, ker društvo že samo na sebi obstoji iz vernih katolicanov, in da je to tem manj treba, ker pri nas (Slovencih nota bene) posebno na Goriškem se še ni prikazal tisti verski indiferentizem, ki se med drugimi narodi širi, in da čeravno se društvo ne meni v nobene verske zadeve devati, ima svoj versko-katoliški značaj. Nadalje pravi, da društvo ni še nikoli najmanjšega povoda k sumu dalo, češ, da je „radikalno in protiversko.“ Poslanec g. Doljak opazuje k temu, da naše društvo in njegovo delovanje kaže v djanji ravno to, kar nas sv. vera uči: ljubi svojega Boga čez vse pa tudi svojega bližnjega; ker skrbi za dosego pravice svojemu zatiranemu slov. narodu; on misli na dalje, da vsak, kateri v resnici ljubi svoj narod, mora si po svoji moči tudi k drugim enakopravnim narodom povzdigniti prizadevati, mora biti zraven kristjana tudi rodoljub, in menda govorim prav, ako rečem da mi, ki se v družtvu nahajamo, smo oboje, in da oni, ki se rodoljube hlinijo in z vsakovrstnimi pretvezami temu v svojem temelju narodno pol. društvo pristopiti nečemo, niso pravi rodoljubi, ne poznavajoči svojih dolžnosti do naroda in so le narodni indiferentisti in hinavei. Da se pa društvo izrečeno katoliško ne imenuje, je ta uzrok, ker bi se potem lahko tudi razna verska vprašanja na dnevni red postavila in bi se tako lahko društvo razcepilo v stranke in morda s časom tudi razpadlo, česar se pa sedaj ni bat.

al je kralj Matjaž? O ne, slovaški mladenč, namenjen je bil svojim bratam vero oznanovati, pa zdaj ga je domovina poklicala, med protivniki svojega naroda vero na slavijansko krepost z mečem oznaniti. Njih molitva je: Bog je z nami kdo če biti proti nam!

Kako veselo mi sreča zaigra! Zagledam pod lipo slepiga pevca, in krog njega dični venec junaštva in lepote. Pa sladki glas pevca mora kmalo vtihnit pred gromom streli, s katerimi ostudi Madžar Serbske orlične strašit hoče. Pa kaj bi to Serba strašilo? junaška pesem mu je šola, bojiše vaja junaštva. O slavni Serbi! katerim so sablja, gosli, in puška kot sveta trojica v časti, de se branijo, de se po svetu razslavlajo, de jim junaških del ne pomanjka. —

Kje bom pa tebe zagledal, jugoslavjanska zvezda! ki si boljši junak od Kraljeviča Marka, ponosniš vitez od Miloša Kobiliča, bolj znajden od Sibinjanina Janka, keteriga slava je že vse štiri strani sveta napolnila? Kje te bom zagledal, ko na bojišču, kjer mora tvoja sablja to vravnat, kar ste izdaja in oholost kriviga storile. Kjer koli hodiš, te spremljate tvoje dru-

Tega vodila se drži tudi „Slovenija“ in „Trdnjava“ menda tudi iz enačih uzrokov kot mi. G. Fiegli meni, da bi vendar bilo boljše, ako bi se izrečeno v pravilih reklo, da društvo sloni na katoliških tleh, ker bi to utegnilo one, ki so pri goriški kat. družbi, ki ima dosihmal zraven tega bolj laški značaj, na se vleči. G. Doljak mu odvrne, da vsak, ki se čuti tudi rodoljuba v sreču, mora k našemu poštenemu družtvu pristopiti, in da tu ne veljajo nobeni izgovori, nobene pretveze. G. Vales opazuje h koncu, da to, ako se naše društvo izrečeno v pravilih ne imenuje iz prej omenjenih uzrokov naravnost katoliško, naj ne bode drugim predstodek da bi družtvu ne smelo v očigled svojim poslancem svoje mnenje izraziti, se jim kaže katoliški značaj našega naroda, tudi po njem veste, ter da ostajemo vedno zvesti narodu in veri. Tako se je druga točka sprejela z opombo, da se o tem pravila ne spremene, ne previdevši nobene koristi, ako bi se po predlogih nekaterih rodoljubov (2 ali 3) v njihovem smislu spremenile. Sprejel se je pa stavki, da smejo tudi pri sejah nenazoči družbeniki komu drugemu pooblastilo dati, toda ne sme tak pooblaščenec več nego 5 pooblastil sprejeti. Za volitev novega odbora je bilo že prekasno, ker se je oddaljenim družbenikov domu mudilo, akoravno so nekteri (Doljak, dr. Rojic) zahtevali in sicer tudi dobro podpirali, da naj se novi odbor nemudoma veli, kar pa ni obveljalo. Sprejel se je tudi dostavek, da naj se vladni predloži, da bi smelo družtvu, kjer si bodi na Goriškem občne zbole sklicovati. Po tem potrjenji omenjenih 2 dostavkov od vis. vlade, se bode brž občni zbor k volitvi za novi odbor sklical. Slednjič so bile ove resolucije enoglasno sprejete: I. Da naj se brzjavji voditelju češkega naroda dr. Riegerju in tovarišem zahvala za moško zastopanje federalističnih načel o času Hohenwartovega ministerstva. (Se takoj zgodi) 2. Družtvu „Soča“ izjavlja, da naj naš državni poslanec (Črne) ne gre v državni zbor, kakor tudi ne drugi slov. poslanci, ker nismo tam ničesa najti, in da je neobhodna potreba vsem Slovencem z brati Čehi solidarno postopati. (Živili Čehi!) 3. Da naj zbor izjavlja zahvalo kranjsko-slovenskim poslancem (dr. Bleiweisu po telegramu) za poudarjenje v njih adresi za zjednjeno Slovenijo. (Živila!) 4. Naj izreče zbor željo, da bi se enkrat tudi slov. voditelji in drugi avstrijski federalisti (tudi naši hravtski bratje naj se povabijo) v Gorici sešli in o skupnem postopanju posvetovali. Vse točke so bile z navdušenjem sprejete.

Domače in slovanske novosti.

— Iz Krope se nam poroča da so na Gorenjskem Kranjskem volitve volilnih mož narodno izpadle, ter da se je v kmečkih okrajih nadejati eno-

garice, tvoje posestrime, ena je ponosna Austria, druga je domača Vila iz Velebiča. Kadar se bo riš, ti junaško čelo ohladite, kader vtrujen od sile junaštva počivaš, nad tvojo glavo prepevate: Slava Slavjanam! —

Dovolj bode tega dokaza našim protivnikam, ter vtihnilo bodo pred donečim glasam zgodovinske trobente, ktera celimu svetu trobi: Slava Slavjanam! —

O, de bi se pri nas Slovencih sosebno ta glas razlegal, ki smo za našo občinsko mater skoraj pozabili. Do zdaj smo le bili Gorenci, Dolenci, Notranjci, Pivčani, Krašovci, Berkinci, Istrianci, Čiže, beli Krajnici, Koroški in Štajerski Slovenci, — tote pravi Slovenci nismo bili.

Treba je nam že zdaj se v duhu vdeležiti pri vseh slavnih delih naših slavijanskih bratov, kar si oni pridobejo, je tudi nam pridobljeno. Naj se ž njimi v duhu pobratimo, de bode sterta star strupena kača razpora, de bode minula naša nesrečna odločenost, in kader bodo našiga dlana in uma potrebovali jim čemo priskočiti s klicam: Slava Slavjanam!

glasne volitve za narodne poslance. Pri radoljški volitvi smo brez straha pred nasprotniki, pravi naš dopisnik.

— Iz Ljubljane se ministerskim listom poroča da ministerstvo kateheta Lesarja ni imenovalo za usta deželnega sveta, ter da tirja naj se drug predloži.

— V „Südslavische Correspondenz“ čitamo tale iz tujezemskih listov posneti dogodek: Bilo je pri enem zadnjih oboedov, ktere je imel pruski glavni stan v Versailju, ko je knjaz Bismarck, vidno dobre volje, svojega soseda vprašal, kako dolgo misli, da bode Avstrija še tako naprej ravnalna? Ker vprašani ni brž odgovoril, reče knjaz sam, da dalje, ko dve ali tri leta to pač ne bode šlo. Tudi se mu rešitev ne zdi krvava, temveč prav lehka. Vladar se v nemško-avstrijskih deželah odpove vladi v korist sekundogeniture njegove hiše, obdrži za sebe dežele ogerske krone, dedne dežele pristopijo pod habsburškim princem nemški državni zvezi. Samo Tirolsko bi rad Bismarck spremenil v neposredno nemško-državno deželo ali jo pa pridružil Bavariji in to iz geografsko-strategičnih razlogov. — V pojasnilo te pripovedi spominjam mi na letošnje potovanje Viljema in Bismarcka v Gastein in Salzburg, na potovanje saksonskega prestolnega naslednika na Dunaj, dalje na glasove v nemškem državnem zboru, kjer je pred kratkim pomenljiv govornik zopet reklo, da bode treba intervencije v „rušči se državi na jugu Prusije“ in vsak Avstrijanec, ki ima poštene avstrijske oči in razum — mora videti in razumeti. Na Dunaji in v Pešti pa so v vodilnih krogih ljudje, ktere je bog s slepoto udaril, ker jih hoče uničiti. Avstrija je bolnik katega nehvaležni otroci sorodniki in sosedje ne puste ozdraveti, da bi jim bogata dedščina ne ušla. Ustavoverci skrbe za to da bode treba intervencije in če ostanejo še nekaj časa na krmilu, bode Avstrija za „intervencijo“ zrela, če še ni!!

— „Obzor“ piše o skupnem zakonodajstvu med Ogerskim in Hrvatskim, omenja, kako ogerski zbor vedno samo za Ogersko skrbi, kar se je zadnjič pokazalo pri posvetovanju o milejši tiskovni postavi in odpravljeni kavejij, ko je Deák predložil, naj za Hrvatsko še ostanejo Bachove naredbe in pravi dalje: „Ogerski zbor sklepa dolgove za oplešanje Pešte; ogerski listi upijo, da je to posojilo kakor v Donavo vrženo, ali Pešta je vendar dika in ponos Ogerske. Ta Hrvatska mora s svojim imetkom porok biti za te dolgove in od njih plačevati obresti. Ogerski zbor votira garancije za mnogoštevilne železnice, ktere Ogersko dela po dolgem in počez. Te garancije škodujejo tudi finančne moči Hrvatske: ali v Hrvatski je samo ena progica, kratka in nepraktično izvedena od Drave do Zagreba. Naše ceste so postavljene pod varstvo skupne vlade in skupnega zpora. Po Slavoniji se pol leta ne more potovati in po Hrvatski samo po onih cestah, ktere je sovraženi absolutizem utrdil. Pošte so predmet skupne vlade in skupnega zpora, pa na slavonski glavni cesti ni celo polovico leta pošte na eni naj večih štacij; iz Siska do Okučan ni diligenc, v Novi Gradiški, Brodu, Vinkovcih, Djakovu in med štacijami dobivajo ljudje novine in pisma tretji, peti in sedmi dan. Obrtništvo se dela na Ogerskem olajšava, hrvatskemu obrtništvu se ta olajšava s postavo jemlje. In moglo bi se mnogo našteti, kar dokazuje, da Hrvatska trpi škodo zarad skupnega zakonodajstva in da zares nima nikakoršnega razloga, zakaj bi mu svoje posle izročila.“

Pravi se nam, da smo siromaki, da ne zmoremo stroškov za stvari, ktere so za skupne proglašene. Mi pa mislimo, da je eno, ali se dolgori za Hrvatsko delajo v Pešti ali v Zagrebu, razen mordibiti tega, da bi se posojila v Zagrebu najeta porabila na produktivne svrhe na Hrvatskem, sedaj jih pa Ogerska samo pogolta.

Z eno besedo, mnogo reči je v nagodbi, kar je treba dobro pregledati in čem preje tem bolje premeniti in ako zbor to resno preudari in izvede,

izpolnil bode dolžnost in nalož, ktere mu narod ne bode nikoli pozabil.“

Politični razgled.

Onovem ministerstvu ne vedo niti ustavoverci čisto nič povedati, kakor da se je dr. Unger srečno ukvarjal.

Tudi o tem kako se volitve po onih deželah, kjer so dež. zbori razpuščeni, pripravljajo in kako stoji upanje zmage, se ne da še poročati. Ustavoverci upajo zmagati v moravskem velikem posestvu, ne gotovo pa je da bi zmagali v Bruckovini in Gornje Avstrijskem. Povest, da nekteri ustavoverni velikoposestniki nečejo voliti, ker vidijo pri uvedenji direktnih volitev svoje interese oškodovane, ima menda nekaj resničnega v sebi, ker se „N. fr. Pr.“ trudi dokazati, da jim direktne volitve niso na škodo in jim obeta tudi na kvar svobode in liberalizma vse koncesije. Avstrijsko-nemški liberalizem je torej srečno do pravega fevdalizma prišel.

Ustavoverski listi se trudijo in mučijo, da bi dokazali, da so Slovenci odločno ločeni v dve stranki in da neka „napredovalna stranka“ na Kranjskem za to dela, da bi se ne volili dosedajni poslanci, temveč „novi ljudje.“ „Ne Costa, ne Bleiweisa več!“ je neki geslo te stranke. Uboge sirote, kako se trudijo; pa politični razum bode med Slovenci na Kranjskem gotovo tolik, da bode vse delalo v enem smislu in rabilo sredstva, ktera sedaj edino do zaželeno in potrebne svrhe vodijo.

Stara „Presse“ je postala lastnina bankinega društva in bode tako delala dobro kupčijo. Kakor znano, je tudi „N. fr. Presse“, če ne formalno, vendar faktično lastnina „Unionbanke“ in zato v teh listih toliko berila o borzah in sploh o spekulativnih zadevah. Da spekulanti niso nesobični in po večjem tudi ne pravični, je stara resnica in vendar je avstrijsko Nemšvo tako spričeno, da si izbira najnotoričnejše sebičnike in jobberje za javne zastopnike.

V ogerskem državnem zboru je zopet nemarnost deakovske stranke uzročila viharno sejo. Deakovcev je bilo zopet tako malo, da so imeli levičnjaki večino. V tem je Tisza nasvetoval naj se minister notranjega v obtožni stan dene in to vprašanje precej po končani generalni debati o proračunu na dnevni red stavi. 20 skupaj zbabnanih Deakovcev zahteva naj se glasovanje odloži. To je povod vikanja in krika. Očita se Deakovcem posilstvo in korupcija. Tisza vzame svoj predlog nazaj. — Gotovo je, da bode taka nemarnost Deakovcem škodila pri prihodnjih volitvah.

Ruska komisija za popravljanje vojniške organizacije je baje sklenila, da te ima v vseh russkih provincijah „črna vojska“ uvesti, samo v Poljski ne. — Na denašnji dan se praznuje v Peterburgu 102. obletnica ustanovljenja reda sv. Jurija. K temu praznovanju sta prišla tudi nemški princ Friedrich Karl in — feldmaršal Moltke.

Poslanje predsednika severnoameriških zedinjenih držav poroča, da se jo prepriča Angleško po mirni poti rešil. Ta izgled naj bodo tudi drugi narodi posnemali, in milijone ljudi obrtnemu poklicu nazaj dali, podajoč si roke, ki so vzdignene da bi z mečem prepire dokončale. Dalje pravi poslanje, da je pochod ruskega vel. kneza Aleksija dokaz trajnega prijateljskega razmerja Amerike z Rusijo.

Svicarski kanton Aargau je sklenil ločitev cerkve od države praktično izvesti. Naj imenitnejše sklepe tu navajamo: Rojstne, zakonske in mrljiske knjige vodijo posvetni uradniki, civilni zakon je obligatoričen, pogrebi so samo policajsko reč, šola naj se prenaredi v tako, katera bode vsem konfesijam ugodna.

Sovrašto do Nemcev se na Francoskem vedno bolj kaže. Ker so francoski porotniki mordile nekega nemškega vojaka za nekrivega spoznali in se baje še vedno gode napade na nem-

ške vojake, razklica je nemška vojska obležni stan v onih krajih, ktere ima še obležene. 2. t. m. so Francosje praznovali bitvo pri Champigny; tudi tu se je sovrašto do Nemcev jasno izraževalo in zmanj general Duerot je v svojem govoru izrekel, da med Nemci in Francosje ni mir, nego samo premirje.

Razne stvari.

* (Dramatično društvo.) V spomin rojstnemu dnevu Franca Preširna je dramatično društvo dne 3. t. m. predstavljalo njegov romančen pesmotvor „Krst pri Savici“ s živimi podobami. Predstava je v obče ugajala, zlasti pa so domoljubni izreki kakor: Naj več sveta otrokom sliši Slava — „Ošabno nosijo ti (tuje) po konec glave“ itd. uzročili demonstrative plosk in odmey. Žive podobe so bile, zlasti glede sredstev in osob, katerimi razpolaga mlado društvo, prav dobre, med predstavljalci pa gre posebno omeniti gospoda Schmidta (Črtomir). Gosp. Nelli (pesnik) naj bi pri enaki priliki bolj markantno deklamoval, tudi gospa Valenta Brusova, dasi nježna kakor vsigdar, ni igrala tako iskreno, kakor smo se nadejali. Gosp. Jekavec (duhoven) je sicer še začetnik, pa ravno zbog tega moramo karati njegov način krsta. To dejanje se je vršilo tako nedostojno in neprimerno, kakor bi kdo „pfiff“ vina izpraznil. Sploh pa smemo dram. draštvo biti hvaležni, da tako slavi spomin našega Preširna, kateri ima i med narodnimi nasprotniki mnogo častilev, kajti pri tej predstavi smo videli mnogo obrazov, ktere navadno pri slovenskih predstavah pogrešamo, lože so bile pa takoj polne polne, kakor letos še ne. Še boljša je bila pa druga igra: „Stepan Šubic“, v kateri je gospod Schmidt pokazal svojo posebno nadarjenost za patetične naloge. Igral je v istini mojsterski, za kar mu je doneko vseobče vihrovo priznanje. Dramatičnemu društvu polagamo na sreč, naj to izvrstno moč, če le mogoče, ohrani v Ljubljani. Vredno in izvrstno se mu je v igri pridružila gospodična Podkrajškova (kraljica Marija). Gosp. Nelli (kralj Bela) je igral dobro a pre malo izraževal kraljevski pos, kjer se i v nesreči ne sme izgubiti. Gosp. Šusteršič (sél Mongolov) je bil pravilen in tako umetno opravljen, da je bil le na glasu poznati. Gospoda Paternoster in Velikajne (roparja) sta bila s početka dobra, pozneje sta pa preveč karikirala. Tudi nalogi roparjev zahtevajo svojo dostojnost. Če še gosp. Eržen-a hvalno omenimo smo s kritiko pri kraji, sicer bi morali nektere osobe z manjšimi nalogi nekoliko „opiliti“, kar pa tem manj hočemo, ker je bila v kupna igra gladka, in je igra glavnih oseb g. Semida in g. Podkrajškove nadkrilila manjše hibe. Obleke so bile prav bogate, izposodili so si jih namreč od narodnega gledališča v Zagrebu. Občinstvo je zapustilo tako zadovoljno gledališče in šlo v čitalnico, kjer j. v steklenem salonu svirala vojaška godba. Ad vojem stekleni salon, ustreza, dasi vedno še premajhen, davnej, potrebi in bode naravno središče vsem narodnim veselicam. V teku tega tedna še bode v njem „Sokolski večer“ v spomin Franca Preširna.

* (Iz Lipave) se nam piše: Spomin rojstnega dneva našega Preširna, naj boljšega slovenskega pesnika, katega sicer Slovenci visoko cenijo, v dajanji pak manj slavé kakor Vodnika, obhajal je „Vipavski Sokol“ preteklo nedeljo 3. decembra v prenapolnjeni dvorani čitalnice vipavske. Ne da bi hvalil, moram s prepričanjem reči, da je bila zadnja beseda na slavo Preširna najlepša kolikor jih je „Vipavski Sokol“ dozdaj napravil. Prvi nastop pevcev ni občinstvo preveselo pozdravilo, češ! zakaj nebi kot zadnjič v društveni obleki bili, kar je res želeti. G. Frjančič v kratkem pa jednatem govoru Preširna in njegovo veljavno nasliku. Ko svoj govor konča ginaljivo zapojo pevci Preširinovo pesmico o „nezakonski materi“, da se

je nekterim gospam solze igrati videle. Zarad obširnega programa, jo pevci tudi na prošnje niso hoteli ponoviti; zastonj pa se jim je bilo vstavljalni pri „šopku“ Kocjančičevih pesmi. Dokler jih občinstvo ni zopet na odru videlo ni dalo miru in morali so ponoviti. Ne morem mimogrede zamolčati, da se je neka oseba na besedah: „Sem mislil študirat“ itd. tako spodtikala, da je s tako oliko kakoršno imajo prav stari korporali pri vojacih, pevce ustaviti hotela. Ko zaupije „holt“ češ da je pesmica pohujljiva, zagrmni občinstvo: pevci naprej! in toliko časa ponavlja da je moral mož zapustiti sobano. Deklamacija „slovo od mladosti“ ni dobila take pohvale kakor igranje iste gospodične. V igri: „Kdo večemu je to dobro“ pokazala je svoj talent gospodičua G. Julianova Izmed diletantov je najbolje igral g. R. Silvester. Gospod Pin in gospod G. Kobal, dasiravno poslednji prvikrat na odru. Vsa čast gre g. Frjančiču da je veselico tako uredil in upamo, da nam za drugo že skrbi.

* (Kranjski deželnodobor) je za pravljajoča dela železnice iz Trsta čez Razdrto v Loko in dalje dovolil 5000 gld. posojila. Ta črta bode Rudolfovo železnicu neposredno s Trstom vezala in bode v narodno-gospodarskem obziru krajem kranjske dežele, po katerih pojde, mnogo koristila, tudi bode pomenljiva za promet na Kranjskem in za kupčijo v Avstriji sploh.

* (V Ljubljani) so med vsemi avstrijskimi velikimi mesti najsrečnejši ženitovanjski zakoni, ker po statistiki ljudskega štenja s koncem leta 1859. ni nobene zakonske ločitve. Vendar se Ljubljjančanje ne ženijo radi, ker je v Ljubljani primerno največji percent samec in najmanjši percent žen — se ve primerjaje druga mesta. V Ljubljani je namreč skoro 68% moških neoženjenih, in 65% žensk neomoženih; vdovev je 3% udov pa 9%. Oženjenih moških je 29%, ženskih je omoženih 25%.

* (Izpraznene službe.) Učiteljska služba v Budajnah, podučiteljske službe v Senožečah, Hrenovci in eventuelno v Trnovem. Prošnje do 20. dec. t. l. okrajnemu šolskemu svetu v Postojni Dalje podučiteljska služba v Magdalinem predmestju v Mariboru (360 gld.), prošnje do 24. dec. mestnemu šolskemu svetu v Mariboru, podučiteljska služba v velikih Laščah (250 fl.), prošnje do 23. dec. t. l. okrajnemu šolskemu svetu v Kočevji, in učiteljska služba pri sv. Križi blizu Ljutomera (400 gld., 50 gld. dologe za opravila in naturalno slanovanje); prošnje do 20. dec. okrajnemu šolskemu svetu v Ljutomeru.

* (Potres) se je pokazal v Mokronogu na Dolenjskem in več hiš poškodoval. Kakor povsod, tako je učenost tudi v periodično nastopajočih potresih iskala naravne postave in je nekoliko tudi že našla. Nek učenjak je že 15. jan. t. l. pisal v astronomičnem časopisu „Syrius“, da bodo letos potresi okolo 1. maja, 15. novembra in 10. decembra. Tudi strašni potres v Ameriki pred tremi leti je bil napovedan. Letos se je kazal potres v sredi novembra okolo Mokronoga in ob enem v

Odenwaldu. V začetku maja pa se je na Filipinskih otokih v Aziji en vulkan naredil.

* („Tepee ali lump.“) S temi častnimi naslovni je nek učitelj na Goriškem slavil svojega učence. Ta pa misli, da je učitelj se zoper njegovo državljanško poštene pregrešil in toži. Prva instance obsodi učitelja, druga in tretja pa ga je oprostila. To v tolažilo našim šolarjem in v spodbubo učiteljem.

* (Preširnova beseda) v Krškem bode v nedeljo 10. t. m.

* (Fr. Lulek), dosedaj adjunkt v Slovenski Bistrici, narodnjak, je prestavljen v isti lastnosti v Celje.

* (Rojanska čitalnica) napravi v nedeljo 10. t. m. veselico s petjem in tombolo. Dohodki te veselice so namenjeni čitalnici. Uljudno se vabijo vsi čestiti udje se obilo udeležiti.

Ivan Dolinar, tajnik.

* (Japaneški samomor.) V Atzelsdorfu na Štajerskem si je neki človek trebuh preparal in tako prav po japaneško svojemu življenju konec storil.

* (Zvišanje plač v vojski.) Od novega leta naprej bode polkovnik in njemu enako postavljeni vojaški dostenjnik imeli 3000 gld. plače na leto (do sedaj 2500 gld.), polkovniški poročnik in njemu enako postavljeni dostenjnik 2100 gld. (do sedaj 1600 gld.) Tako se pri nas plače tam zvišujejo, kjer ni potreba, in plačevalci davkov imajo zadostenje, da vidijo, kako se državni dohodki napak rabijo.

* (10.000 Werndl-ovih pušek) si je naročilo državno vojaško ministerstvo. Kakor znano bode s časom vsa vojska z Werndl-ovimi puškami oborožena, s katerimi vajeni streli lahko 24krat v minuti ustrele; z Wenzlovo puško, ktera se od zadaj nabija in ktero imajo sedaj vši naši polki pešcev, je vajenemu streliu mogoče k večjemu 14krat v minuti streliti. Pruska puška na iglo daje po 7 strelov v minuti in je torej Werndlovka neprimerno boljša in to ne samo zarad gostih strelov, kteri so ž njo mogoči, temveč tudi zarad mnogo večje lehkote. Werndlove fabrike za orožje bodo v prihodnje tudi za lov in tarčo delale puške po svojem sistemu.

* (Lepa nesobičnost.) Švicarski zvezni svetovalec Welti je dobil pred kratkim ponudbo, naj prevzame mesto generalnega direktorja železnice, ktera pojde čez goro St. Gotthard v Italijo. Welti se je mnogo trudil za napravljenje te železnice in hoteli so se mu podvzetniki hvaležne kazati s tem, da so mu ponudili službo generalnega direktorja, ktera neprimerno več nese, ko sedanja Weltijeva služba. Pa Welti ni hotel, da bi se mu očitalo, da se je zato za St. Gotthardsko železnicu takole trudil, da bi mastno službo pri njej dobil in je ostal v sedanjem delokrogu. Kdo se ne spomne pri tem dogodku naših visokih in najvišjih državnih uradnikov, kteri se okoraj pipljejo za mesta opravilnih svetovalcev. Pa Avstrija ni Švica in Giskra in tovariši niso možje, ktere v veljavnih državnih službah nesobičnost vodi.

* (Samostanovima Rim) moških 72 in

ženskih 51, kteri so razdeljeni po 217. hišah. Število menihov znača 2400, število nun 2288.

Naznanilo

slavnim čitalnicam in pevskim društvom.

Ljubljanska čitalniča je založila avtografski natis sledenih možkih zborov.

Prva pola: „Cigani“, zbor, skladatelj F. Vogl

Druga pola: „Nad zvezdami“, pogrebna, sklad.

Gründmann. „Psalm“, cerkvena ali pogrebna

sklad. Fr. Gerbie; „Na Gomili“, pogrebna, skladatelj Fr. Gerbie; „Pogrebna“, pogrebna sklad.

Kreuzer.

Tretja pola: „Samo“, zbor, skladatelj Förster;

„Plahe deklice“, čveterospev, česka.

Četrta pola: „Na boj“, zbor, sklad. Förster;

„Večerna“, čveterospev, sklad. Rihar; „Zapuščena“ čveterospev, skladatelj B. Igavie.

Peta pola: „Ura“, zbor; sklad. Glinka; „Slovan“, zbor, sklad. J. Vašek; „Strunam“, čveterospev,

„Dav. Jenko“;

Sesta pola: „Ponečni pozdrav“, zbor, sklad. A.

Nedved; „Zakletev viharja“, zbor, sklad. Dürer;

„Vošilo“, zbor, sklad. Skraup.

Sedma pola: „Zlatomašnik“, (Partitura), sklad.

V. Valenta.

Omenjene pesmi se dobijo po nizki ceni.

Vsaka pola velja le 6 kr., tedaj široglasno 24 kr. Naročila in denar sprejema čitalničnega pevskega zabora blagajnik gosp. Franjo Drenik v Ljubljani.

(83—1)

Čitalnična restavracija v Ljubljani.

Za dosedanje obiskovanje se najboljudeje zahvaljujem, ob enem pa si vzemam čast najudanije naznanjati, da je novi

stekleni salon

okusno in elegantno opravljen in z vsemi drugimi prostori v neposredni zvezi ter čestitim gostom vsgdar na razpolaganje.

K številnemu obiskovanju uljudno vabi
(82—1) **Jan Kham.**

V Ljutomer, Radgono, sv. Miklavž in ujihovokolico,

naznanjam, da smo naše zastopništvo za te kraje izročili

gosp. Maksimilijanu Robiču

in prosimo p. t. slovensko občinstvo, da se v vseh zadevah, tikajočih se zavarovanja blagovoljninanj obračata.

Glavni zastop banke „Slavije“ za Slovensko.

V Ljubljani, dne 4. grudna 1871.

Jan. Lad. Černy.

(81—1)

Povabilo za nakup novo izdanih Innsbruških tako zvanih Tirolskih sreček,

ktere, kakor v poznejšem razloženo, so boljše, ko gotovi denar, in ktere bodo prvič in prihodnjič že 3. januarja 1872 vzdignene.

Podpisana menjavniča si s tem dovoljuje svojim cenjenim P. T. privatnim prejemnikom in poselskimi prijateljem naznaniti, da je prevzela od deželnega mesta Innsbrucka najeto posojilo v znesku od 1 milijonu gold. avstr. velj. in prosi, naj se blagovoljno storí, da dotična prijazna naročila ali vprašanja samo podpisani menjavnični dojdejo.

Kratek razkaz nekaterih koristi, ktere to posojilo daje:

1. To posojilo znaša vključno samo 1 milijon goldiniarjev in se z 2.535.910 gld. a. v. v 40 letih vrne in

2. Je razdeljeno v dlene dožne liste, katerih vsak mora biti po 30 gld. a. v. izrečen.

3. Bodo ti 4 krat na leto vzdigneni z glavnimi dobitki od 30000, 12000, 10000, 10000 gld. a. v. itd., dalje

4. Dajeno oni, ne glede na to, da je deželno glavno mesto Innsbruck prevzelo plačalsko dolžnost, kar gotovo vso garancijo daje, že s tem, da je dežele glavno

mesto z vsem svojim premakljivim in nemakljivim premoženjem v sodniško cenjeni vrednosti nad 800000 gld. in z vsemi davki in dohodki, ki mu gredo, porok, vsako sigurnost, ki je mogoča in se more želite ali mislite in tako se lahko vsaki drugi srečki na stran stavijo.

Da bi svojim P. T. prejemnikom dokazala, kako podpisana menjavnična sama o vrednosti in gotovosti tega papirja kot založnega kapitala misli, je sklenila, en del teh sreček v ta namen rezervirati, da izreče in se zaveže, vse pri njej od denes v

1. Januarja 1872 v posameznih kosih po gld. 30 a. v. kupljene take sreček

(če jih bo še kaj tako dolgo), eno leto t. j. do inel. 1. januarja 1873 po polni kupni ceni, t. j. tudi po 30 gld. v plačilo jemati, tako da potem takem vstek kupcu takih sreček ne da nič na risiko, ker v teku enega leta onto srečko vsak trenutek lahko za celo kupno ceno v plačilo da in tako zastonj pri 4kratnem vzdiganju za glavne dobitke od 30000, 12000,

10000, 10000 itd. igra.

Take srečke brez te dolžnosti, jih nazaj kupiti, prodaje podpisana menjavnična vselej natanko po dnevnem kurzu in sedaj po 26 gld. a. v. kos. Te srečke se tudi dobitjo v skoraj vseh menjavničnih na Dunaji in po provincijah po dnevnem kurzu. Da bi si pa vsakdo take srečke kupiti mogel, je podpisana menjavnična drugo število teh sreček obrala, ktere za 30 mesečni rat po 1 gld. a. v. prodaje in pri katerih se po plačilih prve rate od samo 1 gld. in postavnih Štempejških pristojb po 1 gld. a. v. vzdiganja za glavne in sploh za vse dobitke igra. Tudi tukaj se podpisana menjavnična zaveže, vse tako na rate prodane tako zvane Tirolske srečke 8 dni po pripadu zadnje rate za vse nji plačan znesek nazaj kupovati. Podpisana menjavnična si dovoljuje delati svoje P. T. prejemniku pozorne na te nenavadne, izredne koristi, ki so z nakupom teh sreček združene, in vabiti k hitrem nakupljenju (da bo mogoč se udeleževati teh priboljškov, ker utegne število sreček, ktere hočemo nazaj kupiti, kmalu prodano biti in misli, da sme izreči, da morebiti ker se pri 4 vzdiganjih zastonj igra in se te srečke eno leto za celo kupno ceno v plačilo jemijo). Prijazni zunanjim naročilom naš se toraj pojuhi

Prodaja fužine.

Fužina z lastno neprestano vodo, ki ima eno domovanje z dvema kozolecema, 6 oralov njiv in travnikov okolo hiše, četrt ure oddaljen vinograd, včerem se pridelva vsako leto 40—50 veder boljega vina, ki je na najbolj priljčni cesti, v najlepšem kraji Dolenjskega Krajskega; kjer se nahaja dobro gospodarstvo, konjska reja, kjer so sami vinogradi in v okraji poldruge ure 10 večjih posestev in mlinov, četrt ure od Mirne, pri domaći vodi **prodaja se prostovoljno** za polovico cenilne vrednosti za 4000 gld. To posestvo se tudi da za več let v najem (štant), za letne obresti 300 gold.

Več o tem se izve pri lastniku

Adolfu Gaudia

v
Ljubljani.

(73—3)

Prof. Dr. Lappierre-a
Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi*) v **3 dneh** vsak tok iz scavnika, kakor tudi **bell tok** pri ženskah, če je tudi zastarel. Cena za steklenico s podukom o rabljenji 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobri.

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18, Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih.

(59—8)

Alleinige Niederlage für Oesterreich neuester Erfindungen.

Warnung.

Die durch mich in patent gebraute **Pasta-Pompadour**, welche in früherer Zeit durch Ihre Vorstellungskraft eine Gemeine Anerkennung gefunden hat, wird seit einiger Zeit von mehreren Firmen gefälscht, es diene daher dem B. L. geachten Publikum zur Nachricht, daß die allein edle Original-Gefälschte-Pasta nur in der geschilderten Niederlage zu haben ist. Diese Gefälschte ist schneller Entfernen als aller Geschäftshaus u. Wirtschaft, Sommerprovinz, Gedächtnis, überhaupt zur Konkurrenz, Beijouierung, um Zeitigung des Deinte, i. Liege fl. 1.50.

Alles ist möglich! Wer würde es früher geglaubt haben, daß man aus einer Gefälschte machen wird, daß Auge zu schonen beim Eindein des Spins in die Nadel: durch ein einfaches sehr hinreichendes Instrument ist es gelungen, daß ein schwaches Auge sogar in der Dämmerung in die dünnste Nadel ohne Anstrengung einführen kann, und leicht die nämlichen Fäden somit Anweisung bl. 25 fr., kleine Sorte 2 fr.

Brillantine-Pulver, eine neue gelungene, demisch infusmengereiches metallisches Pulver, welches vollkommen ibm ersten Namen erkenntigt. Ein Gegenstand aus edlem oder unedlem Metall, welcher schwierig, veraltet und unanbringliches Flecken hat, braucht nur leise mit diesem Pulver überwischen zu werden und er erhält ein blankes Aussehen. Dieses Pulver pumpt und poliert den Gegenstand mit einer überschenden Schnelligkeit. 1 Schachtel sommt Anweisung 2 fr.

Potpourr-Komposition. Ein unschlagbares Haussmittel, worund jederzeit mit großer Leichtigkeit ohne Mühe die veralteten und blindgewordenen Möbelstücke, schönsten polieren kann. Ein Bacon mit Anweisung genügend für eine ganze Möbel-Garnitur, Preis 60 fr.

Silber-Duskgugel, ein ausgezeichnetes Mittel, um alte blindgewordene Metall-Gegenstände blank und neu zu machen, unentbehrlich für Gold- und Silberarbeiter. 1 Stück 5 fr.

Das Verüberhängungsstück leistet sehr häufig ausgezeichnete Dienste, dieses verüberhängt dauernd jedes Metall in einigen Minuten und ist für silberplattierte Gegenstände, welche die Farbe grändert haben, besonders zu empfehlen. Gegenstände aus Pappe können in Silber verwandelt werden. 1 Palet 25 fr.

Ein Regulator aller Uhren ist die regulirte Sonnenuhr mit Kompass, die Jedermann bestens zu empfehlen, da man nach dieser gewiss höheren Uhr alle mechanischen Uhren richten kann. 1 Stück 25 fr.

Amerikanisch patente Sicherheits-Schlösser aus mechanischer Konstruktion stehen gegen jeden Einbruch. 1 Stück kleine Sorte 30, 40, 50 fr. 1 Stück großer Sorte 70, 90 fr. 1. fl. 1 Stück große mit 2 Schlüsseln 1 fl. 1 Stück für Reisetaschen 25, 40 bis 50 fr.

Ausgezeichnete Lacklantz-Wolle, mit Kautschuk vermengt, um das Feder halbar zu machen. Eine Schachtel (ein Pfund) 50 fr.

Die Kühe vor Nässe zu schützen ist Jedermann zu empfehlen, da es der Gesundheit äußerlich ist. Bei Anwendung der ausgezeichneten Meißlinger Leber-Wappelur, welche das Leberwerk weiß und undurchdringlich macht, so daß nach dem längsten Gebrauch der Schuh in der Nässe keine Feuchtigkeit zu verloren ist und dem Zwecke im höchsten Maße entsprochen wird. 1 Bacon 60 fr.

W. Arsenum. Da benannte Artikel auch gefälscht werden, so moche ich darauf aufmerksam, daß nur in geringer Menge allein selber zu haben sind.

Preisblätter über alle am Lager befindliche Gegenstände werden gratis abgegeben.

Zugleich möge ich die hochgeehrten Provinz bewohner auf meine Kommission's Abteilung aufmerksam machen, es ist das einzige Geschäft dieser Art,

in dem sowohl der kleinste als auch der größte Auftrag, in jede Branche einschlägig, schnell und billig beforgt wird. Es empfiehlt sich daher zu zahlreichen Aufträgen

das erste österreichische Commissions-Geschäft des

A. Friedmann in Wien, Praterstrasse Nr. 26.

Boljenje zob,

naj bode reumatične nature ali naj izvira iz otlih zob, se gotovo utolaži ako se upotrebljuje **Anatherinova voda za usta** od dr. **J. G. Poppa**, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji, mesto, Bognergasse, št. 2. Med tem ko dosti hvaljenih pomočkov dostikrat nič ne pomaga, ali se potrebovati ne da, ali pa zavoljo nespretnosti v rabljenji druge bolečine in vnetja napravi, druge zopet, kakor opati, lahko onesvestijo — odpravi anatherinova voda bolest lehko, hitro in gotovo, ker razdraženi živec potolaži, njegovo občutljivost zmanjša, in harmonijo med vnanjimi in notranjimi organi zopet naredi.

V flašah po 1 gld. 40 kr.

Plomba za zobe.

Ta plomba obstoji iz enega prahu in iz tekočine, ki se potrebuje za napolnenje otlih zob, da so zopet takoj po prej im se ne drobe še dalje, ter da ne ostajajo v njih ostanki jedil, sline in druge tekočine, ki razjedo zob in tako bolezen naredi.

Cena enega etui-a je 2 gld. 10 kr.

Zaloge

te povod tudi v Nemškem, v Švajci, na Turškem, v Ameriki, Holandiji, Belgiji, Italiji, na Ruskem, v zapadni Indii znau in hvaljenih artiklov so v pravi in trišni kvaliteti

v Mariboru v Bankalarjevi lekarnici, pri g. A. W. Königa, lek. Marija pomočnika, pri g. F. Kolletnigu in v Tauchmannovi bukvarnici; v Celji pri Crisperju in v Baumbachovi lekarni; v nemškem Landsbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lek.; v Konjicah pri C. Fischerju, lek.; Leibnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptuju lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brežecah J. Schniderschitsch; Rogatec lek. Krisper; v Kislivodi v lekarni; Stainz V. Timonschek, lek.; Sl. Bistrej J. Dienes, lek.; Slov. Graden J. Kaligaric; Podčetrtek Vasulik lek. Varaždinu A. Halter, lek. (24—5)

(47—3)

Podajte sreči rokó!

(77—2)

250,000 M. Crt.

v najsrcenejšem slučaju kot najvišji dobitek ponuja **najnovejše veliko žrebanje denarjev**, ktero je od visoke **vlade** dovoljeno in garantiran.

Koristna naredba novega načrta je taka, da se v tek u malih mesecih v 7 žrebanjih **28,900 dobitkov** gotovo določi, med temi so glavni dobitki od eventuelno M. Crt. **250,000**, speciellno pa **150,000, 100,000, 50,000, 40,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 8,000, 6,000, 5,000, 3,000**, 102krat **2000**, 206krat **1000**, 256krat **500**, 13,200 **10** itd.

Prihodnja prva vzdigatev dobitkov tega velikega od države garantiranega žrebanja denarjev, je uradno določena in bode

že 20. decembra 1871

in velja za-njo

- 1 cela izvirna srečka samo gld. **3 $\frac{1}{2}$** .
- 1 polovična izv. srečka " **1 $\frac{3}{4}$** .
- 1 četrtna " srečka " **1**.

Vsa naročila se precej z največjo skrbljivostjo store in dobi od nas vsak z državnim grbom znamovane izvirne srečke sam v roke.

Naročilom pridajemo zastonj potrebne uradne načrte in po vsaki vzdигati posiljam našim interesentom neopomneni uradne zapiske.

Izplačitev se godi vselej promptno pod državno garantijo in sicer po neposredni posiljativi ali na željo interesentov po naših zvezah na vseh večjih trgih Avstrije.

Naš debit je vedno srečen in smo bili stopri pred kratkim med mnogimi drugimi imenitnimi dobitki 3krat prve glavne dobitke v treh vzdigatavah po spričevalu uradnih dokazov dosegli in svojim interesentom sami izplačali.

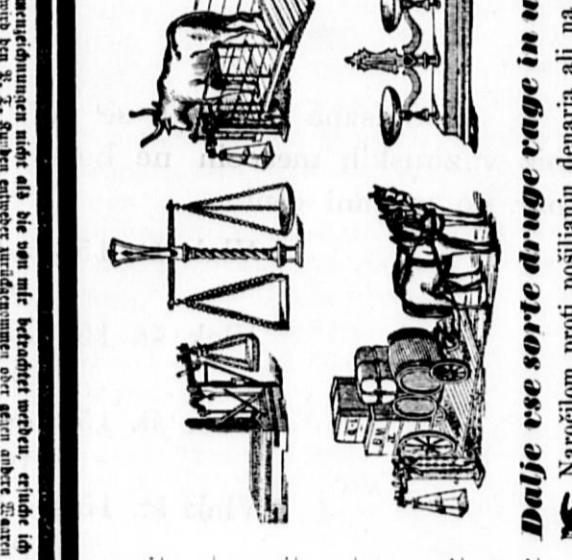
Sme se pri takem na **najsolidnejti podlagi utemeljenem podvetzji** povod na živo udeležbo z gotovostjo računiti; naj se torej blagovoli že zarad bližnje vzdigative vsa naročila kar najhitre direktno poslati firmi

S. Steindecker & Comp.

Bank- und Wechselgeschäft in Hamburg.
Kupujejo in prodajejo se vse vrste državnih obligacij, železniških delnic in pesejnih sreček.

P. S. Zahvaljujemo se s tem za nam darovano z upanje, vabimo ob začetku novega žrebanja k udeležbi in se boderemo tudi za naprej trudili, z vedno promptno in reeleno postrežbo polno zadovoljnost svojih spoštovanih interesentov doseči.

G.

Dalje ese sorte druge vase in utegi.
Naročilom proti posiljanju denarja ali na poštno poduzete ustrezne precej:

(11—40)

Kovane uradno preiskavane decimalne vase		
vase Četiroglave oblike:		
Nositeljna moč: 1. 2. 3. 5. 10. 15. cent.		
Cena, gld.: 5. 6. 7.50. 12. 15. 18.		
Nositeljna moč: 18. 21. 25. 35. 45. 55.		
Cena, gld.: 20. 25. 30. 40. 50. cent.		
Balončne vase:		
Nositeljna moč: 1. 2. 4. 10. 20. 30. cent.		
Cena, gld.: 20. 22. 25. 27.50. 30.		
Vase za čistino z čolčnim obročjem in utegi (gevihiti):		
Nositeljna moč: 15. 20. 25. 30. 40. 50. cent.		
Cena, gld.: 150. 170. 200. 230. 300. 350.		
Mastne vase:		
Nositeljna moč: 50. 60. 70. 80. 100. 120. cent.		
Cena, gld.: 600. 650. 750. 900.		

Zdravilno pomaganje Hoff'ovih sladnih fabrikatov (Malzfabrikate)

pri prsnih in vratnih boleznih, pri splošni telesni slabosti i. t. d.
je v več kot 100 tisoč zahvalnih in priznanih pismih dokazano.
(34—3) Gospodu dvornemu prodajaleu

Joanezu Hoffovemu

osrednjemu založništvu na Dunaji. Kärntnerring II.

Belluno (v Renečanskem), 3. avg. 1871. Tudi to leto zopet od splošne telesne slabosti obiskovan, ktero skoro popolnoma odstraniti je rabljenje vašega sladkega ekstrakta pomagalo, (bolestnica je v prejšnjih letih ponavlja v istih letnih časih sladni ekstrakt jemala) prosim, da se mi 28 flaš tistega pošle, za kar tu plačo prilagam. **Nina de Betta.**

Kernia. 14. marca 1871. Veselo olajšanje in zmanjšanje mojega prsnega kašja (kterega sem imel 1869 in 1871), za kero se imamo zahvaliti samo rabljenju vašega mnogocenjenega sladnega ekstraktne piva, in sladnih bonbonov; to me zadolži da se vam zahvalim; ne bom zamudil, to „dobrodejno zdravilo“ tudi drugim priporočiti. (Sledi naročba.)

Paul Stark. kaplan.

Gerkava. 17. sept. 1871. Ker moja zaloga h koncu gre, vas prosim, da mi zopet 5 funtov svoje tako zdravilne sladne čokolade (Malz-Chocolade) pošljete.

Franc Makovic.

Broos. 3. junija 1871. Ne morem opustiti izvrstne lastnosti vaše malz-čokolade v obliki prahu kot hrano za dojence hvaliti in prosim itd.

Maks Pogatsnik. advokat.

Sahwarzbach. 6. februar 1871. Prosim Vas, da mi zopet 6 flaš malz-ekstrakte zdravilne pive in sladnih bonbonov za prsi pošljete. Moram svoje resnično začudenje izreči o čudoviti činosti Vaših malčnih preparatov, ker že po prvem vzetji sem mirneji spal, kašelj je pojental in slika je lehka postala. Jaz morem sam vsečemu bolniku na prsih, svetovati, naj si pridobi vaših fabrikatov, ker se zdravje spet pridobi in se more še mnogoktero leto življenja veseliti.

Jožef Kanzian. krčmar.

Svarilo pred ponarejanjem in posnemanjem.

Na vseh etiketah mojih pravih male-fabrikatov se najde podpis Johan Hoff.

Pravo se dobi samo v Ljubljani pri M. Golobu, kupčevalcu z medie, zelišči, čaji in dišavami, in v Ipavi pri g. Anton Deperisu, apotekarju.

Mariacelske povže, marinirane jegule (aalfische), ruske sardine, zavit slanik (rollhäringe), skutni sir (primsenkäs), goriški kostanji (maroni), vsake vrste čaj in drugo specerijsko blago priporoča po solidni nizki ceni

M. Berdajs,

na grajskem trgu v Mariboru.

(72—3)

Antona Hoinigga

centralna poselska pisarnica

(80—1)

zraven

pisarnice postrežniškega zavoda

v gospodski ulici, vhod med Fetz-ovo in Bradatsch-evo hišo, v novo postavljeni hiši gospoda Kammerer-a, št. 262,

sprejemlje:

- I. Posredovanje med službe iskajočimi in dajajočimi vsake vrste, za dnevna in stanovitna dela, kakor služabnikov in služeb vsake vrste, v tukajšnjem kraju, v provincijah in v tujih deželah; potem najemovanje stanovališč.
- II. Posredovanje kupov, prodaje, najemov in zakupov vseh mestnih in kmečkih posestev in sicer: graščin, hiš, vinogradov, zemljišč itd. — kupov in prodaje deželnih obrodkov in obrtniških izdelkov, posebno štajerskega vina.
- III. Poskrbovanje vseh dovoljenih dopisov in pisemskih reči v nemškem in tudi v slovenskem jeziku in sicer: pisem, računov, oznanil za javne liste domačih in tujih dežel.

Dalje sprejemlje pisarnica:

1. Kot nadzorništvo zavarovalnega društva „Styria“ v **Gradcu** za mesečna darišna plačila poskrbovanje po-močkov za bolnike na teden 5 gld., pokojnin za take, ki si ne morejo nič prislužiti, na dan 40 kr., in pogrebnih stroškov od 25 doldinarjev.
2. Kot agentura zavarovalne banke za življenje „Patria“ na **Dunaji**, zavarovanje kapitalov in prihodkov, plačljivih po smrti zavarovance ali zavarovanec samemu ali kaki od njega zaznamovani osebi.
3. Kot agentura vzajemne elementarno-zavarovalne banke na **Dunaji**, zavarovanje poslopij, skladisč blaga, izdelkov, poljskih pridelkov in hišnih oprav zoper ogenj pod jako koristnimi pogoji.
4. Kot agentura ekspedicij po ladijah severno-nemškega **Lloyd-a** iz Bremna v Severno Ameriko za popotnike in izselnike.
5. Vse komisjske in inkasične posle za promptno, vredno storitev.

 Vse natančneje v obširnih poselskih programih, kjer se v agenturski in postrežniško-zavodni pisarnici zastonj razdajejo.

C. k. priv. cesarjevič Rudolfova železnica.

Oznanilo.

Podpisana direkcija se počeščuje dajati na občno znanje, da vozni red obstoječ na črti Ljubljana-Trbiž v zimskih mesecih ne bode premenjen in se bodo ko do sedaj izdajale karte za vožnje tour in retour po znižani ceni.

Vlak št. 153 odhod iz Ljubljane ob VI. uri 40 minut zjutraj. prihod v Trbiž „ XI. „ 30 „ predpoldne.
Vlak št. 151 odhod iz Ljubljane „ 2. „ 35 „ popoldne. prihod v Trbiž „ 8. „ 20 „ zvečer.
Vlak št. 152 odhod iz Trbiža „ V. „ — „ zjutraj. prihod v Ljubljano „ X. „ 30 „ predpoldne.
Vlak št. 154 odhod iz Trbiža „ 5. „ 40 „ bopoldne. prihod v Ljubljano „ 10. „ 30 „ zvečer.

Zvezze: Vlak št. 153: zveza z omnibusom v Beljak.

Vlak št. 151: zveza s pošto v Gorico in Videm.

Vlak št. 152: brzovlak na Dunaj, poštna vlaka na Dunaj in v Trst.

Vlak št. 154: poštna vlaka na Dunaj in v Trst.

Sejmski vlak št. 158 odhod iz Radoljce-Lesce ob V. uri — min. zjutraj.
prihod v **Ljubljano** ob VIII. „ 23 „ ”

Ta vlak gre za znižano ceno vsak teden dvakrat, ona dva dni, kadar je v Ljubljani tržni dan in vsak prvi dan ljubljanskih letnih sejmov.

Na Dunaji, v novembri 1871.

Direkcija.

(75—3)